

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14875,Region-Jelenia-Gora-NSZZ-Solidarnosc.html>
19.05.2024, 16:37

Region Jelenia Góra NSZZ „Solidarność”

"Region Jelenia Góra NSZZ „Solidarność”". 31 VII 1980 na 1 dzień przerwano pracę w Zakładach Wielkiej Płyty Kombinatoru Budowlanego w Jeleniej Górze, gdzie robotnicy zgłosili postulaty socjalno-płacowe. Kluczowa okazała się fala strajków między 26 VIII a 8 IX 1980, kiedy odnotowano kilkanaście strajków, m.in. 28 VIII 1980 w Fabryce Form Szklanych w Pieńsku, 30-31 VIII 1980 w MPK w Jeleniej Górze, 31 VIII 1980 w PKS w Bolesławcu i Przedsiębiorstwie Transportowo-Sprzętowym Budownictwa Transbud w Jeleniej Górze; 1-8 IX 1980 najdłużej strajkowały ZPS Odra (5 dni), ZPO Intermoda w Kamiennej Górze (6 dni).

Od IX 1980 w woj. jeleniogórskim zaczęły powstawać pierwsze Komitety Założycielskie. 17 IX 1980 utworzono MKZ w Jeleniej Górze: przewodniczący Roman Niegosz; wiceprzewodniczący Andrzej Piesiak, Chrystoforosz Tulasz, [Lech](#) Kaszubski, Waldemar Borek; członkowie: Bolesław Górak i Stanisław Górski; sekretarz Wojciech Aleksiewicz. 20 IX 1980 MKZ zawarł wstępne porozumienie z władzami woj. dot. zasad i warunków funkcjonowania Związku. 7 X 1980 w rejestrze MKZ „S” Województwa Jeleniogórskiego wpisanych było 79 zakładów. Nie wszystkie nowo powstałe w województwie komitety zgłosiły swój akces. Związkowcy ze Zgorzelca i Bolesławca podporządkowali się MKZ we Wrocławiu. 12 IX 1980 w Bolesławcu utworzono tymczasowy MKZ z Markiem Bekierem na czele. 5 X 1980 MKZ w Bolesławcu przekształcił się w Miejską Komisję Koordynacyjną. Ok. 23 X 1980 utworzono MKZ „S” Ziemi Zgorzeleckiej z przewodniczącym Mieczysławem Piejką, dwa wielkie zakłady – KWB Turów i Elektrownia Turów w Bogatyni – 16 X 1980 przystąpiły do Komisji Porozumiewawczej Przemysłu Węgla Brunatnego i Elektrowni zrzeszającej pracowników resortu przemysłu węgla brunatnego i

elektrowni należących do „S”. Jesienią 1980 powstała Miejska Komisja Koordynacyjna „S” w Lubaniu, początkowo podporządkowana MKZ we Wrocławiu, następnie MKZ w Jeleniej Górze, z przewodniczącym Stanisławem Kostką.

1 XII 1980 MKZ w Jeleniej Górze skupiał ok. 400 Komitetów Założycielskich, pod koniec XI 1980 MKZ w Bolesławcu i Zgorzelcu skupiały 48 zakładów zarejestrowanych we Wrocławiu. Pod koniec XI 1980 zaczęto tworzyć też sekcje branżowe. Najszybciej zorganizowali się pracownicy oświaty i służby zdrowia. Pod koniec XI 1980 powstała w Jeleniej Górze Wojewódzka Komisja Koordynacyjna „S” Nauczycieli i Pracowników Placówek Oświatowo-Wychowawczych, której przewodniczącym został Zygmunt Słaby. Do KKK środowisko oświatowe oddelegowało Stanisława Roszkowskiego. Przy MKZ działała Komisja Porozumiewawcza Spółdzielczości Inwalidów oraz Regionalna Sekcja Rencistów i Emerytów. Pod koniec 1980 w Kamiennej Górze działał Społeczny Komitet Koordynacyjny. W XII 1980 MKZ w Zgorzelcu przekształcił się w Miejski Komitet Koordynacyjny „S” Ziemi Zgorzeleckiej. 23 II 1981 powołano Komisję Koordynacyjną „S” Kowarskich Zakładów z przewodniczącym Jerzym Wieczorkiem. W III 1981 MKK działała także w Lwówku Śl. i Kamiennej Górze.

19 XI 1980 (w klubie Gencjana) i 1 XII 1980 (w Teatrze im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze) z inicjatywy MKZ w Jeleniej Górze zorganizowano spotkania związkowców z przedstawicielami lokalnych władz i struktur partyjnych (PZPR, SD, ZSL) oraz kilku zakładów i przedsiębiorstw branżowych. Uczestniczyło w nich po ok. 1 tys. osób. Przedstawicielom lokalnych władz (m. in. Stanisławowi Cioskowi, I sekretarzowi KW PZPR i WRN w Jeleniej Górze, który 26 XI 1980 został powołany na stanowisko ministra ds. związków zawodowych) przedstawiono wiele zarzutów dotyczących niegospodarności oraz złej sytuacji w województwie, zwłaszcza w służbie zdrowia i zaopatrzeniu. Domagano się poprawy w tych dziedzinach oraz wzrostu inwestycji w budownictwie mieszkaniowym i służbie zdrowia, wyciągnięcia konsekwencji i ukarania winnych oraz odwołania ze stanowisk kilkunastu osób lokalnej nomenklatury, w tym S. Cioska. Opieszałość władz i nieumiejętność rozwiązania narastającego konfliktu

doprowadziła do zaostrzenia sytuacji.

W XII 1980 w MKZ w Jeleniej Górze zarejestrowanych było ok. 400 komisji zakładowych, w MKZ w Bolesławcu 60, w MKK w Zgorzelcu, co najmniej 25. Organizacje związkowe „S” z Bolesławca i Zgorzelca zgłosiły akces do MKZ we Wrocławiu. W I 1981 do Warszawy udała się delegacja MKZ, którą 6 I 1981 przyjął wicepremier Jerzy Ozdowski. Żądano m.in.: odwołania Stanisława Cioska z funkcji ministra ds. związków zawodowych (do XI 1981 był on sekretarzem KW i przewodniczącym WRN w Jeleniej Górze) oraz blisko 20 in. osób lokalnej nomenklatury, przekazania na potrzeby społeczne Domów Wypoczynkowych Granit w Szklarskiej Porębie i Zameczek w Karpaczu oraz sanatorium MSW w Cieplicach, przybycia do Jeleniej Góry Komisji Rządowej. 20 i 21 I 1981 toczyły się rozmowy MKZ z delegacją rządową, zostały one zerwane, gdy okazało się, że przedstawiciele władz nie posiadają pełnomocnictwa do podpisania porozumienia. 22 I 1981 działacze MKZ z Jeleniej Góry zebrani w klubie Gencjana podjęli decyzję o przekształceniu MKZ w MKS z Romanem Niegoszem na czele, ogłoszono gotowość strajkową. 23 I 1981 przeprowadzono 4-godz. strajk ostrzegawczy w MPK i PKS. Domagano się przybycia na rozmowy delegacji rządowej. 26 I 1981 utworzono Połączony Komitet Strajkowy Dolny Śląsk, do którego poza przedstawicielami MKS weszli również działacze MKR z Głogowa i Lubina oraz MKZ z Legnicy, Wałbrzycha, Wrocławia i Zielonej Góry. 30 I 1981 rozpoczął się w Jeleniej Górze strajk okupacyjny, w którym uczestniczyło 90% zakładów pracy. Następnego dnia przystąpiono do rozmów z delegacją rządową, a przewodniczący MKS ogłosił zawieszenie strajku. W nocy 4/5 II 1981 rozmowy zerwano. MKS na 9 II 1981 zapowiedział strajk powszechny. 8 II 1981 do strajkujących przyjechał Lech Wałęsa. 10 II 1981 zawarto w Warszawie porozumienie z Komisją Rządową, na mocy którego m.in. przekazano w dzierżawę na cele leczenia otwartego DW Granit w Szklarskiej Porębie, zobowiązano miejscowe władze do opracowania planu budownictwa mieszkaniowego, Najwyższa Izba Kontroli zbadać miała zarzuty wobec jeleniogórskiej nomenklatury. W celu realizacji porozumienia kilka tygodni później utworzono Komisję Mieszana, w skład

której weszło po 3 przedstawicielei Urzędu Wojewódzkiego w Jeleniej Górze i MKZ „S”. Do XII 1981 postanowienia porozumienia z Gencjany nie zostały zrealizowane.

12 III 1981 na posiedzeniu plenarnym MKZ „S” Województwa Jeleniogórskiego powołano Regionalny Komitet Obrony Więzionych za Przekonania w Jeleniej Górze. Działali w nim m.in. Krzysztof Kubasiak (przewodniczący), Juliusz Cezary Bagiński, Bolesław Górak, Lech Kaszubski, Marian Kunicki, Jerzy Teodor Lachowicz, Ryszard Matusiak, Bernadetta Mirek, Roman Niegosz, Michał Orlicz, Andrzej Piesiak, Chrystoforosz Tulasz, Elżbieta Zawadzka. Działacze KOWzP wiosną 1981 przeprowadzili na łamach „Solidarności Jeleniogórskiej” kampanię informacyjną, domagając się zwolnienia z więzienia członków KPN, a jesienią 1981 ws. zwolnienia z aresztu Ch. Tulasza.

W okresie kryzysu bydgoskiego MKZ został 24 III 1981 przekształcony w MKS „S” Województwa Jeleniogórskiego i zapadła decyzja o przeniesieniu MKS na teren ZWCh Chemitex-Celwiskoza, przewodniczącym został R. Niegosz. 27 III 1981 (od godz. 8.00 do 12.00) przeprowadzono w całym woj. strajk ostrzegawczy, a na 31 III 1981 zapowiedziano strajk okupacyjny. Kryzys bydgoski zmobilizował w oporze przeciw władzom całe społeczeństwo jeleniogórskie, zdecydowana większość zakładów pracy województwa przystąpiła do strajku.

16 V 1981 odbyła się 1. tura I WZD Województwa Jeleniogórskiego. Delegaci reprezentowali ok. 156 tys. członków „S”. Odrzucono możliwość przystąpienia do makroregionu Dolny Śląsk. W tajnym głosowaniu 162 delegatów opowiedziało się za utworzeniem ZR „S” Jelenia Góra, za związkiem z Wrocławiem głosowało jedynie 45 delegatów. 30 V 1981 podczas 2. tury I WZD wybrano ZR, na czele którego stanął Andrzej Piesiak (dotychczasowy przewodniczący MKZ R. Niegosz odmówił kandydowania). 5 VI 1981 na pierwszym posiedzeniu ZR wybrano Prezydium oraz Komisję Rewizyjną, wiceprzewodniczącymi zostali Jerzy Modrzejewski i Michał Orlicz, sekretarzem Zygfryd Bugdoll. 16 VI 1981, w czasie 3. tury I WZD, wybrano 14 delegatów Regionu Jelenia Góra na I KZD. MKK „S” w Zgorzelcu i

Bolesławcu postanowiły związać się z makroregionem Dolny Śląsk i 29-30 VI 1981 ich delegaci wzięli udział w I WZD Regionu Dolny Śląsk. Oba MKK wyłoniły po dwóch swoich delegatów na I KZD. Z tego powodu KKP zakwestionowała liczbę jeleniogórskich delegatów i 28 VIII 1981 odbyło się Nadzwyczajne WZD Regionu Jelenia Góra, na którym wybrano 12 delegatów na I KZD. W czasie 2. tury I KZD w skład KK weszli A. Piesiak i Marian Kwieciński.

Jesienią 1981 nastąpiły istotne zmiany w Prezydium ZR Jelenia Góra. 14 X 1981 z funkcji wiceprzewodniczącego odwołano M. Orlicza, 19 XI 1981 z tej samej funkcji zrezygnował J. Modrzejewski. Ich następcami zostali Jerzy Zbigniew Lachowicz i Ryszard Matusiak.

Słabo w Regionie rozwijała się niezależna prasa. Do wprowadzenia stanu wojennego w zasadzie tylko w Jeleniej Górze regularnie ukazywało się kilka tytułów, z których największe znaczenie miały: „Solidarność Jeleniogórska”, „Serwis Informacyjny Solidarności Jeleniogórskiej”, ogólnopolski tygodnik publicystyczny „Odrodzenie”; od 26 XI 1981 ZR wydawał dziennik „Dzień Solidarności”.

Wprowadzenie stanu wojennego praktycznie sparaliżowało działalność Regionu. Większość czołowych działaczy trafiła do Ośr. Odosobnienia w Kamiennej Górze, do połowy II 1982 internowano tam 72 osoby z woj. jeleniogórskiego. W pierwszych dniach stanu wojennego nie odnotowywano większego oporu społecznego. 13 XII 1981 odnotowano krótkotrwałe strajki w MPK, PTSB Transbud i PKS w Jeleniej Górze i Pieńskiej Fabryce Form Szklanych. 14 i 15 XII 1981 kontynuowano protest w PTSB Transbud, strajkowały również Zakłady Urządzeń Górniczych w Nowym Kościele, Dolnośląskie Zakłady Wytwórcze Maszyn Elektrycznych Dolmel w Piechowicach, Fabryka Domów w Bolesławcu, Zakłady Urządzeń Górniczych w Świerzawie. 14 XII 1981 miał miejsce 6-godz. strajk w KSSD w Lubaniu.

Najważniejszą formą aktywności stała się, przy wydatnym wsparciu Kościoła, organizacja pomocy dla internowanych i ich rodzin. Istotną rolę odgrywały zwłaszcza parafie św. Erazma i św. Pankracego oraz Podwyższenia Krzyża Świętego

w Jeleniej Górze. Od I 1982 w wielu kościołach na terenie województwa 13. dnia każdego miesiąca aż do 1989 odbywały się Msze za Ojczyznę. Ważną rolę odgrywały nabożeństwa patriotyczne, największe w kościele Świętego Krzyża w Jeleniej Górze.

2-8 V 1982 w Lubaniu zawiązała się Tajna Miejska Komisja „S”, działająca do 1989. Tworzyli ją: S. Kostka senior (przewodniczący), Marian Witczak, Walenty Krzysiek, Andrzej Herman i Zdzisław Bykowski. TMK „S” utworzyła fundusz samopomocowy, z którego środki przeznaczano na pomoc materialną dla członków Związku, internowanych działaczy oraz osób skazanych przez kolegium ds. wykroczeń.

13 V 1982 na wezwanie RKS Dolny Śląsk strajki w woj. jeleniogórskim objęły część załóg JZF Polfa (50 osób), ZWCh Chemitex-Celwiskoza, Zakładów Mechaniczno-Odlewniczych Zremb (160), DZWME Dolmel w Piechowicach (24), Kombinatoru Napraw Maszyn Budowlanych Zremb w Zawidowie (25), Zakładów Przemysłu Dzierwiarskiego Watra w Chełmku (12), Fabryki Narzędzi w Jeleniej Górze, protestowali też uczniowie Zespołu Szkół Elektronicznych tamże.

Poza działalnością charytatywną w pierwszych tygodniach stanu wojennego ograniczano się do kolportażu ulotek i prasy podziemnej docierających z Wrocławia („Z Dnia na Dzień”) i Warszawy („Tygodnik Mazowsze”). Od wiosny 1982 do połowy 1983 w Lubaniu drukowano „Z Dnia na Dzień” z dodatkiem lubańskim. Dopiero w V 1982 ukazał się 1. nr podziemnego pisma działaczy jeleniogórskiej „S” „Odroczenie”, które wychodziło do III 1983 (9 nr.). Szeregowi działacze Związku (głównie w dużych zakładach) spontanicznie tworzyli KOS-y początkowo zajmujące się głównie kolportażem i gromadzeniem informacji. 29 IV 1982 działacze szczebla zakładowego oraz sympatycy „S” (44 sygnatariuszy) wysłali List otwarty do Sejmu PRL z 23 IV 1982 z protestem przeciwko bezprawnemu internowaniu kilku tys. osób.

Wiosną 1982 zawiązał się Komitet Koordynacyjny „S” Regionu Jelenia Góra kierowany przez Juliusza Cezarego

Bagińskiego, który ukrywał się do IX 1982. Ważną rolę w Komitecie odgrywali m.in.: Jacek Jakubiec, Wojciech Jastrzębski, Zuzanna Piesiak, Anna Upirów, Kazimierz Majewski, J.H. Modrzejewski, Bogusław Suboczewski, Bogdan Michalski, Marian Kuskowski, którzy starali się integrować działalność rozproszonych grupiek konspiracyjnych działaczy „S”. W KK „S” Regionu Jelenia Góra zasiadali też przedstawiciele 7 większych zakładów pracy w Jeleniej Górze (m.in. Jeleniogórskich Zakładów Optycznych, ZWCh Chemitex-Celwiskoza, Fabryki Narzędzi). Przy organizacji podziemnych struktur zakładowych i reprezentacji regionalnej wsparcia jeleniogórczanom udzielał RKS Dolny Śląsk.

Przed 2. rocznicą powstania „S” SB prewencyjnie internowała 25 działaczy „S” z woj. jeleniogórskiego, w samej Jeleniej Górze przeprowadzono rozmowy ostrzegawcze z kilkuset osobami. Mimo to 31 VIII 1982 doszło do demonstracji w kilku miastach, m.in. Lubaniu (ok. 600 osób), Bolesławcu (500), Zgorzelcu (800). Doszło do rozruchów i walk z MO i ZOMO. Internowania spowodowały zahamowanie budowy podziemnych struktur „S”, sieć kontaktów z RKS Dolny Śląsk wymagała odtworzenia.

W X 1982 powstało Tymczasowe Kierownictwo RKS „S” Jelenia Góra, które w kolportowanych ulotkach wezwało do strajku 10 XI 1982. Tego dnia w woj. jeleniogórskim strajkowało 120 pracowników wrocławskiego przedsiębiorstwa Megabud zatrudnionych w Bogatyni oraz pracownicy Centrum Naukowo-Produkcyjnego Podzespołów i Urządzeń Elektronicznych Unitra-Dolam w Bolesławcu. Solidarność ze strajkującymi zaznaczyli również studenci jeleniogórskich filii Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Wrocławskiego. Kolejne internowania i zatrzymania działaczy spowodowały rozwiązanie tej struktury w XI 1982. Dopiero po zwolnieniu z internowania (XI-XII 1982) najbardziej ideowych działaczy „S” trwale zawiązała się woj. reprezentacja „S”.

W III/IV-X 1983 powstał TZR z A. Piesakiem na czele, przy zaangażowaniu m.in. R. Matusiaka i K. Kubasiaka. XI 1983 – IX 1986 działał Tymczasowy Komitet Koordynacyjny „S”

Regionu Jelenia Góra z A. Piesiakiem, R. Niegoszem, Jerzym Nalichowskim, Edwardem Wryszczem, Edwardem Woskowiczem, Zygmuntem Wachowskim, Zdzisławem Bykowskim, R. Matusiakiem i T. Lewandowskim. Jesienią 1984 TTK „S” Regionu Jelenia Góra powołał Regionalny Fundusz Pomocy Represjonowanym. Od 1983 działacze TTK Regionu Jelenia Góra działali też w opozycji jawnej w ramach [Duszpasterstwa Ludzi Pracy](#) w Jeleniej Górze, na jego czele stała niejawna Rada DLP w składzie: A. Piesiak, J. Nalichowski, E. Wryszcz, E. Woskowicz, Z. Bykowski, Z. Wachowski.

Bardziej radykalni działacze, jak R. Niegosz i Władysław Niegosz, Ludwik i Halina Blumberg i Ch. Tulasz, nawiązali współpracę z Solidarnością Walczącą tworząc Radę Oddziałową SW w Jeleniej Górze (1983-1989). Grupy SW istniały również w Zgorzelcu (1983-1986) i gm. Świeradów-Zdrój (1984-1985).

Po 13 XII 1981 najsilniejszym ośrodkiem wydawniczym w Regionie był Zgorzelec. 1982-1989 wydawano 8 tytułów: m.in. „Opornik”, „Fama”, „Iskra”, „Zgorzelina”. Od 1983 działała na terenie Zgorzelca Komisja Koordynacyjna „S” Ziemi Zgorzeleckiej. Z dłużej wychodzących pism podziemnych odnotować należy „Dywanik” w Kowarach, dzieło J. Nalichowskiego (V 1983 – IV 1984, 17 nr.) oraz tytuły SW: „Gencjana” w Jeleniej Górze (1985, 10 nr.), „Zerwij kajdany, połam bat...” w Piechowicach (1984-1985, ok. 10 nr.).

1981-1986 z przyczyn politycznych w woj. jeleniogórskim sądzono ogółem 56 osób: (1981 – 2, 1982 – 40, 1983 – 5, 1984 – 5, 1985 – 4).

W 1986 zaczęto przechodzenie do działalności jawnej. 5 X 1986 utworzono Tymczasową Radę „S” Regionu Jelenia Góra, w której znaleźli się: A. Piesiak i R. Niegosz z Jeleniej Góry, J. Nalichowski z Kowar oraz Z. Bykowski z Lubania. Aby usprawnić i uporządkować finansowanie, pod koniec 1986 Tymczasowa Rada powołała Regionalny Fundusz Interwencyjny. W II 1987 regionalnym przedstawicielem Komisji Interwencji i Praworządności wybrano R. Matusiaka.

Zasadniczy przełom w rozwoju struktur związkowych w Regionie nastąpił dopiero w I. 1988-1989. 17 II 1989 przedstawiciele 25 zakładów pracy z woj. jeleniogórskiego powołali TZR Jelenia Góra, w którym znaleźli się: A. Piesiak, R. Niegosz, R. Matusiak, Z. Wachowski, M. Kwieciński, Adam Kubicki, Franciszek Kopeć, T. Lewandowski, J. Nalichowski i Marian Zagórny. Dopiero 10 IV 1989 wybrano jego władze: przewodniczącym został A. Piesiak, I z-cą R. Matusiak, II z-cą A. Kubicki, sekretarzem E. Wryszcz.

14 IV 1989 w Jeleniej Górze ukonstytuował się 52-osobowy Wojewódzki KO „S” z Prezydium w składzie: J. T. Lachowicz (przewodniczący), T. Lewandowski (sekretarz) oraz Bogdan Czyżewski, Lucjan Kołtun i Bogdan Pawlikowski. Powołano 2 komisje okręgowe – w Jeleniej Górze (Henryk Burchała, Józef Maciejewski, Jarosław Makuch, Ryszard Sirota, Edward Woskowicz, Helena Zielińska) oraz dla Bolesławca i Zgorzelca (Janusz Danel, Edward Grześkowiak, Eugeniusz Kowalski, Stanisława Potocka, Edward Rzewicki). Z woj. jeleniogórskiego kandydatami do Parlamentu z listy WKO „S” zostali lokalni działacze opozycji – do Senatu Andrzej Piesiak; do Sejmu – Zbigniew Bobak (okręg wyborczy Zgorzelec), Jan Kisiliczek (Bolesławiec) i Roman Niegosz (Jelenia Góra). Kandydatem rekomendowanym przez KO przy Przewodniczącym „S” Lechu Wałęsie był Jerzy Regulski. Mandaty poselskie i senatorskie otrzymali wszyscy zgłoszeni przez WKO „S”.

17 VI 1989 Region Jeleniogórski „S” został zarejestrowany pod nr 35 w KKW „S”. KZ „S” z Bolesławca i Zgorzelca znów zarejestrowały się we Wrocławiu. Na początku XII 1989 w TZR zarejestrowanych było 224 ogniw związkowych „S” zrzeszających prawie 25 tys. członków.

Na przełomie 1989/1990 w 3 turach odbyło się II WZD Regionu Jelenia Góra, 25 XI 1989 w czasie 1. tury II WZD zakończył działalność TZR. Postanowiono utrzymać w Jeleniej Górze odrębny Region odradzającego się Związku. 9 XII 1989 (2. tura II WZD) wybrano jego nowe władze, przewodniczącym został T. Lewandowski. 30 III 1990 odbyła się prawomocna 3. tura II WZD, na którym wybrano delegatów na II KZD. W IV 1990 w ZR zarejestrowanych było

261 organizacji zakładowych „S” z 25, 5 tys. członków Związku. Lata 90. to okres konsolidacji „S” w regionie jeleniogórskim. Jesienią 1990 do ZR w Jeleniej Górze przyłączyły się KZ „S” przy KWB Turów i Węzle PKP Węgliniec, w XI 1993 zarejestrowały się ogniwa Związku z Bolesławca, Kamiennej Góry, Lubania i Zgorzelca.

ZR „S”, pomimo likwidacji 1 I 1999 woj. jeleniogórskiego, istnieje do dziś. 31 XII 2009 reprezentował prawie 11 tys. członków zrzeszonych w 143 ogniwach związkowych.

Łukasz Sołtysik|Grzegorz Waligóra

[Jelenia Góra](#), [Region Jelenia Góra](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)